

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 6 grudnia 2018 r.

Sąd Rejonowy w Kętrzynie II Wydział Karny w składzie:

Przewodnicząca: SSR Małgorzata Olejarczyk

Protokolant: starszy sekr. sądowy Ewelina Kazberuk

Asesor Prok. Rej. w Kętrzynie: Monika Popławska – Pietroniuk

po rozpoznaniu w dniach: 17.05.2018r., 14.06.2018r., 04.09.2018r., 04.10.2018r., 06.11.2018r. i 06.12.2018r.

sprawy **J. B.**

s. T. i A. z domu J.

ur. (...) w K.

oskarżonego o to, że:

I. W dniu 08 stycznia 2016r. w K., w celu osiągnięcia korzyści majątkowej doprowadził (...) S.A. z siedzibą w W. do niekorzystnego rozporządzenia mieniem w kwocie 1100 zł w ten sposób, że przy zawieraniu umowy pożyczki pieniężnej nr (...) wprowadził przedstawiciela wskazanej spółki w błąd co do miejsca zatrudnienia i osiąganych dochodów oraz zamiaru spłaty pożyczki, uzyskując w ten sposób wskazaną kwotę pieniędzy i działając na szkodę (...) S.A. z siedzibą w W.,

tj. przestępstwo określone w art. 286 § 1 k.k.

II. W dniu 13 stycznia 2016r. w K., w celu osiągnięcia korzyści majątkowej doprowadził (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W. do niekorzystnego rozporządzenia mieniem w kwocie 1600 zł w ten sposób, że przy zawieraniu umowy pożyczki odnawialnej vivus.pl wprowadził przedstawiciela wskazanej spółki w błąd co do miejsca zatrudnienia i osiąganych dochodów oraz zamiaru spłaty pożyczki, uzyskując w ten sposób wskazaną kwotę pieniędzy i działając na szkodę (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W.,

tj. przestępstwo określone w art. 286 § 1 k.k.

III. W dniu 13 stycznia 2016r. w K., w celu osiągnięcia korzyści majątkowej doprowadził F. Bank p.l.c. z siedzibą we W. do niekorzystnego rozporządzenia mieniem w kwocie 400,00 zł w ten sposób, że przy zawieraniu umowy pożyczki nr (...) wprowadził przedstawiciela wskazanej spółki w błąd co do miejsca zatrudnienia i osiąganych dochodów oraz zamiaru spłaty pożyczki, uzyskując w ten sposób wskazaną kwotę pieniędzy i działając na szkodę F. Bank p.l.c. z siedzibą we W., przy czym czyn ten stanowi wypadek mniejszej wagi,

tj. przestępstwo określone w art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 286 § 3 k.k.

IV. W dniu 13 lutego 2016r. w K., w celu osiągnięcia korzyści majątkowej doprowadził (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W. do niekorzystnego rozporządzenia mieniem w kwocie 3.000 zł w ten sposób, że przy zawieraniu umowy pożyczki pieniężnej wprowadził przedstawiciela wskazanej spółki w błąd co do miejsca zatrudnienia i osiąganych dochodów oraz zamiaru spłaty pożyczki, uzyskując w ten sposób wskazaną kwotę pieniędzy i działając na szkodę (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W.,

tj. przestępstwo określone w art. 286 § 1 k.k.

I. oskarżonego **J. B.** uznaje za winnego popełnienia czynów z pkt I, II i III a/o z tą jedynie zmianą, iż czyny z pkt I i II a/o kwalifikuje jako wypadki mniejszej wagi i uzupełnia opisy czynów o stwierdzenie „przy czym czyn ten stanowi wypadek mniejszej wagi” i za to, z mocy art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 286 § 3 k.k. skazuje go za każdy z tych czynów, zaś na podstawie art. 286 § 3 k.k. w zw. z art. 91 § 1 k.k. przy zastosowaniu art. 37a k.k. w zw. z art. 34 § 1a pkt 1 k.k. i art. 35 § 1 k.k. wymierza mu karę 1 (jednego) roku i 4 (czterech) miesięcy ograniczenia wolności z obowiązkiem wykonywania nieodpłatnej, kontrolowanej pracy na cele społeczne w wymiarze po 30 (trzydzieści) godzin miesięcznie;

II. oskarżonego **J. B.** uznaje za winnego popełnienia czynu z pkt IV a/o i za to, z mocy art. 286 § 1 k.k. skazuje, zaś na podstawie art. 286 § 1 k.k. przy zastosowaniu art. 37a k.k. w zw. z art. 34 § 1a pkt 1 k.k. i art. 35 § 1 k.k. wymierza mu karę 4 (czterech) miesięcy ograniczenia wolności z obowiązkiem wykonywania nieodpłatnej, kontrolowanej pracy na cele społeczne w wymiarze po 30 (trzydzieści) godzin miesięcznie;

III. na podstawie art. 85 § 1 i 2 k.k., art. 86 § 1 i 3 k.k., art. 91 § 2 k.k. w zw. z art. 34 § 1a pkt 1 k.k. i art. 35 § 1 k.k. łączy wobec oskarżonego jednostkowe kary ograniczenia wolności i w ich miejsce orzeka karę łączną 1 (jednego) roku i 2 (dwóch) miesięcy ograniczenia wolności z obowiązkiem wykonywania nieodpłatnej, kontrolowanej pracy na cele społeczne w wymiarze po 30 (trzydzieści) godzin miesięcznie;

IV. na podstawie art. 46 § 1 k.k. orzeka wobec oskarżonego obowiązek naprawienia szkody poprzez zapłatę:

- kwoty 1.100 (jeden tysiąc sto) złotych na rzecz pokrzywdzonego (...) S.A. z siedzibą w W.;
- kwoty 1.600 (jeden tysiąc sześćset) złotych na rzecz pokrzywdzonego (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W.;
- kwoty 400 (czterystu) złotych na rzecz pokrzywdzonego F. Bank p.l.c. z siedzibą we W.;
- kwoty 3.000 (trzy tysiące) złotych na rzecz pokrzywdzonego (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W.;

V. na podstawie art. 44 § 5 k.k. orzeka zwrot dowodów rzeczowych w postaci oryginałów umów na rzecz (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W., (...) S.A. z siedzibą w W. i F. Bank p.l.c. z siedzibą we W. zapisanych pod numerem 45/18 księgi przechowywanych przedmiotów tut. Sądu;

VI. na podstawie art. 29 ust. 1 ustawy z dnia 26.05.1982 roku Prawo o Adwokaturze zasądza od Skarbu Państwa na rzecz Kancelarii Adwokackiej adw. P. B. kwotę 840 (osiemset czterdzieści) złotych tytułem wynagrodzenia za obronę oskarżonego wykonywaną z urzędu, w tym kwotę 180 (sto osiemdziesiąt) złotych za postępowanie przygotowawcze oraz kwotę 193,20 (sto dziewięćdziesiąt trzy i 20/100) złotych tytułem podatku VAT od przyznanego wynagrodzenia;

VII. na podstawie art. 624 § 1 k.p.k. zwalnia oskarżonego od zapłaty na rzecz Skarbu Państwa kosztów sądowych w całości.

Sygn. akt. II K 136/18

UZASADNIENIE

Sąd ustalił następujący stan faktyczny w sprawie:

J. B. zamieszkuje w miejscowości S. gmina B.. Utrzymuje się z zasiłku stałego z tytułu niepełnosprawności w kwocie 604 zł otrzymywanego z Ośrodka Pomocy (...) w B.. Ma stwierdzone upośledzenie w stopniu lekkim.

D. P. (1) i **J. B.** są znajomymi. Na początku 2016 roku **D. P. (1)** zaproponował **J. B.**, by wziął pożyczkę. **D. P. (1)** również miał zamiar zaciągnąć pożyczkę. Wspólnie ustalili, iż przy zawieraniu pożyczek oświadczą, iż pieniądze są im potrzebne na zakup samochodu. W dniu 08.01.2016 r. **J. B.** otworzył rachunek bankowy w Banku (...) SA.

W celu zaciągnięcia pożyczki mężczyźni udali się do M. G., która jako doradca mobilny pośredniczyła przy zawieraniu umów z firmami udzielającymi pożyczek. To ona wprowadzała dane do wniosku o pożyczkę. Jeśli wniosek o udzielenie pożyczki został pozytywnie rozpatrzony przez bank, M. G. podpisywała umowę z klientem, którą kolejno wysyłała do instytucji udzielającej pożyczki. Pieniądze z pożyczki były przelewane na konto bankowe pożyczkobiorcy lub były mu wypłacane za okazaniem czeku oraz dowodu na pocztę.

W dniu 08.01.2016 r. za pośrednictwem M. G. -agenta pośredniczącego w zawieraniu umów z (...) S.A. z siedzibą w W., J. B. złożył wniosek o pożyczkę w wysokości 5000 złotych. We wniosku podał, że otrzymuje emeryturę w wysokości 3489,65 złotych netto miesięcznie. Na podstawie wskazanych danych we wniosku J. B. przyznano pożyczkę w kwocie 1100 złotych. Tego samego dnia podpisał umowę pożyczki pieniężnej nr (...). Pieniądze zostały wypłacone dnia 11.01.2016 r. na pocztę za pomocą czeku G.. J. B. nie spłacił żadnej raty pożyczki. Dnia 15.04.2016 r. umowa pożyczki została wypowiedziana. Natomiast w dniu 29.12.2016 r. wierzytelność została sprzedana firmie (...) S.A. Kwota zadłużenia wynosi 2901,22 złotych.

Po raz kolejny w dniu 13 stycznia 2016 r. J. B. zawarł za pośrednictwem agenta biura pośredniczącego - (...) Sp. z o.o. M. G. w zawieraniu umów z (...) Sp. z o.o. umowę pożyczki w kwocie 1600 złotych. Termin spłaty ustalono na okres 30 dni. Kwota pożyczki została przelana na konto bankowe należące do J. B.. Nie dokonał on żadnej wpłaty na poczet zaciągniętej pożyczki. W dniu 01.07.2016 r. nastąpił przelew wierzytelności na rzecz firm (...) sp. z o.o., która należy do tej samej grupy kapitałowej co (...) Sp. z o.o.

W dniu 13 stycznia 2016 r. J. B. złożył wniosek o udzielenie pożyczki w wysokości 5000 złotych za pośrednictwem agenta biura pośredniczącego - (...) Sp. z o.o. M. G. w F. Bank p.l.c. z siedzibą we W.. We wniosku J. B. wskazał, iż otrzymuje rentę w wysokości 1420 złotych. Po weryfikacji wniosku uzyskał on z F. Bank p.l.c. kredyt gotówkowy w wysokości 400 zł. Podpisał umowę pożyczki nr (...) i tego samego dnia został dokonany przelew pieniędzy na należący do niego rachunek bankowy. J. B. nie uiścił żadnej raty pożyczki. Wierzytelność została nabyta drogą cesji w dniu 29.03.2017 r. przez D. Niestandaryzowany S. Fundusz Inwestycyjny Zamknięty reprezentowany przez firmę (...) S.A.

J. B. w dniu 13 lutego 2016 r. za pośrednictwem agenta firmy (...) Sp. z o.o. M. G. złożył wniosek o pożyczkę do (...) Polska Sp z o.o. z siedzibą w W.. W wniosku wskazał, iż pracuje w (...) Centrum Pomocy w Rodzinie i osiąga dochód miesięczny w wysokości 1685 zł netto. Na podstawie danych zawartych we wniosku system dokonał oceny zdolności kredytowej klienta i przedstawił ofertę na kwotę 3000 złotych z okresem spłaty 5 miesięcy. J. B. zawarł umowę pożyczki z (...) Sp. z o.o. Pieniądze wypłacił na pocztę za pomocą czeku G.. J. B. nie spłacił żadnej raty pożyczki. Całkowite saldo zadłużenia wynosi 4643,39 złotych.

W trakcie postępowania karnego J. B. został poddany badaniom przez dwóch biegłych lekarzy psychiatrów: J. K. i T. H.. Biegli stwierdzili, że J. B. nie cierpi na chorobę psychiczną, natomiast stwierdzili u oskarżonego cechy upośledzenia umysłowego w stopniu lekkim, organiczne uszkodzenie ośrodkowego układu nerwowego oraz zespół uzależnienia spowodowanego używaniem alkoholu.

Z badania sądowo-psychologicznego przeprowadzonego przez biegłego psychologa, aktualna sprawność intelektualna J. B. mieści się w granicach upośledzenia umysłowego w stopniu lekkim. Iloraz inteligencji wyniósł u niego II równy 60 w Skali W..

Zrozumienie znaczenia czynów o które jest oskarżony nie przekraczało jego sprawności intelektualnej. W okresach inkryminowanych nie występowały u niego zaburzenia psychotyczne, czy jakościowe zaburzenia świadomości. Zdaniem biegłych ewentualne spożycie alkoholu przez J. B. w okresach inkryminowanych spowodowało powstanie stanów upojenia alkoholowego prostego. W chwili czynów u J. B. zdolność do rozpoznania znaczenia czynów oraz zdolność do pokierowania swoim postępowaniem nie była zaburzona w rozumieniu art. 31 § 1 i § 2 kk.

Sąd ustalił powyższy stan faktyczny w oparciu o: informację z (...) w B. k. 70, informację od firmy (...) S.A. k. 30, zeznania świadków: K. P. (1) k. 33v-34, P. S. k. 18-19; K. P. (2) k. 58; U. M. k.5v; M. G. k.144v, 51-52v; umowę z A. k.

37, wniosek o pożyczkę i umowę pożyczki z (...) Sp. z o.o. k. 22; pismo z F. bank k. 55, umowę pożyczki z F. k. 81; pismo dot. umowy pożyczki nr (...) k. 2; opinię sądowo - psychiatryczną k. 117-118, 186-189, informację z Banku (...) k. 181

Oskarżony J. B. w trakcie składania wyjaśnień w postępowaniu przygotowawczym przyznał się w całości do popełnienia zarzucanych mu czynów. Wyjaśnił, iż zna D. P. (1) (wcześniej W.). W 2016 roku razem wzięli pożyczki za pośrednictwem pani z K., której nazwiska nie zna. Pieniądze przeznaczyli na alkohol. Były to 4 pożyczki w kwotach od 400 złotych do 3000 złotych. Oskarżony dalej wyjaśnił, iż na taki pomysł wpadł D.. Do K. w styczniu 2016 roku przyjeżdżali kilka razy i brali pożyczki. Nie potrafił wskazać dokładnych kwot i z jakimi podmiotami zawierali umowy. Po okazaniu umowy z dnia 13.01.2016 roku z V..pl, umowy z dnia 08.01.2016 r. z A. i umowy z dnia 13.01.2016 r. z F., oskarżony rozpoznał swój podpis.

Dalej wyjaśnił, iż dane jakie podał przy zawieraniu tych pożyczek były prawdziwe, ponieważ miał rentę socjalną z (...) B. w kwocie 650 złotych. Rentę ma do chwili obecnej. Pieniądze dostali od ręki i razem z D. przepili je. Miał zamiar spłacić pożyczki, ale nie spłacił żadnej raty, bo myślał, że jakoś to będzie i spłaci może później. W końcu dał sobie spokój (k. 98).

Na rozprawie oskarżony podał, iż przy zawieraniu umów obecny był z nim D. P. (1). Podkreślił, iż nie umie czytać ani pisać. To D. P. (1) załatwiał wszystkie dokumenty. Nie wiedział, co jest napisane w tych dokumentach. Nikt mu nie odczytywał umów, które podpisywał. Składał tylko podpisy na umowach, a pieniądze wzięł D. P. (2). Nie dostał żadnej gotówki. Wskazał, iż nie posiada rachunku bankowego i w tamtym czasie też go nie posiadał. Listonosz też nie przynosił mu żadnych pieniędzy. Wszystkim kierował P.. Oskarżony dodał, iż został przez niego kilka razy pobity i obawia się go. Działając na jego polecenie nie wiedział, że popełnia czyn zabroniony.

Oskarżony dodał również, że nie umie czytać ani pisać, słabo widzi. Potwierdził, iż pod protokołem przesłuchania widnieje jego podpis, ale czytać nie umie. Umie jedynie tylko się podpisać. Podał, iż skończył 8 klas, otrzymuje rentę socjalną, ma niecałe 50 lat. W ciągu swojego życia podpisywał różne dokumenty, ale nigdzie nie pracował, do ludzi chodził. Nie pamięta, że się przyznał do oszustwa (wyjaśnienia k.144-144v).

Sąd zważył, co następuje:

Sąd w całości dał wiarę wyjaśnieniom oskarżonego J. B. złożonym w postępowaniu przygotowawczym, jako zgodnym ze zgromadzonym materiałem dowodowym. Natomiast w zupełności nie podzielił jego relacji z rozprawy, albowiem w ocenie Sądu stanowiły jedynie linię obrony oskarżonego zmierzającą do uwolnienia się od odpowiedzialności karnej za zarzucane mu czyny.

Linia obrony obrana przez oskarżonego miała wykazać, że oskarżony zaciągał pożyczki na polecenie D. P. (1) oraz nie zdawał sobie sprawy z tego, że podpisuje umowy o pożyczki, bowiem nie umie czytać ani pisać. Stanowisko to jest chybione, stanowi li tylko próbę przerzucenia odpowiedzialności na inne osoby.

Sąd uznał za wiarygodne zeznania M. G. w tej części, w której opisała swoją rolę jako pośrednika w zawieraniu umów o pożyczkę pomiędzy klientami a Bankami. W swoich zeznaniach świadek M. G. wykluczyła, by ktoś brał pożyczkę za oskarżonego. Zaprzeczyła również, by ktoś zmusił oskarżonego do podpisywania umów pożyczki. Według świadka oskarżony podczas podpisywania umowy zachowywał się normalnie, nie był zastraszony. Świadek stwierdziła, iż dała oskarżonemu umowę do przeczytania i podpisania. Najpierw się z nią zapoznał, a dopiero później ją podpisał. Nie odniosła takiego wrażenia, że oskarżony czegoś nie rozumie, czy ma jakiegokolwiek wątpliwości. Ponadto wszystko wytłumaczyła i dopiero wtedy oskarżony podpisał umowę. (k.144v, 51-52v).

Sąd nie znalazł podstaw do zakwestionowania zeznań powyższego świadka, z uwagi na ich spójność na obu etapach postępowania.

Z zeznaniami M. G. korespondowały zeznania D. P. (1), który był obecny przy podpisywaniu przedmiotowych umów. Świadek zeznał, iż umowę czytała oskarżonemu M. G. i po jej przeczytaniu oskarżony potwierdził, że rozumie jej treść.

Sąd przyznał walor wiarygodności zeznaniom tego świadka, w których wskazywał, iż w żaden sposób nie wykorzystał oskarżonego. Podnieść należy, że D. P. (1) został skazany prawomocnie za dokonanie oszustw wyrokiem tut. Sądu z dnia 16.04.2018r. (k. 171-172). Świadek zeznał, że oskarżony usłyszawszy propozycję zaciągnięcia pożyczek, zgodził się. Podkreślić należy, iż D. P. (1), analogicznie jak oskarżony w wyjaśnieniach złożonych w postępowaniu przygotowawczym wskazał, iż pieniądze z pożyczek przeznaczyli na alkohol i papierosy. Świadek również podał, że oskarżony w okresie, kiedy zawierał przedmiotowe umowy posiadał konto bankowe. (k.173-174v).

Fakt posiadania konta bankowego przez J. B. został potwierdzony informacją z Banku (...), z której wynika, iż konto o numerze (...), na które wpływały pieniądze z pożyczek należało do J. B. (k.181)

Natomiast twierdzenia świadka D. P. (1) w których wskazywał, iż oskarżony na pewno nie miał świadomości, że podaje nieprawdę we wniosku odnośnie wysokości wynagrodzenie jakie otrzymuje, wpisuje się również w linię obrony oskarżonego.

Odnośnie zeznań M. R., Sąd podszedł do nich z ostrożnością, mając na uwadze, że jest sąsiadem i wspiera oskarżonego w sprawach dnia codziennego. Świadek obstawał, że oskarżony nie mógł sam wziąć kredytów, bo nie wie co to kredyt. Ocenił, iż oskarżony jest niczego nieświadomy, nie umie pisać, ani czytać oraz nie rozumie, że wziąć, to trzeba oddać. Świadek próbował wykazać, iż oskarżony był jedynie „słupem” na którego kredyt zaciągnął D. P. (1), z którym on mieszkał i wspólnie spożywali alkohol. M. R. wskazywał, iż po oskarżonym nie było widać, aby w tamtym okresie miał większą gotówkę, niż zazwyczaj. Natomiast D. P. (1) chwalił się pieniędzmi. Świadek twierdził, że gdy odczytywał oskarżonemu kopie umów ten był zaskoczony tym, co było tam wpisane i kto to wpisał (k.145-145v).

W świetle pierwotnych wyjaśnień oskarżonego oraz powyżej omówionych dowodów, twierdzenia M. R. o tym, iż oskarżony był zmuszony do zawierania pożyczek dla D. P. (1) brzmią niewiarygodnie.

Zeznania świadków U. M. – pracownika firmy (...) z o.o. (k. 5-6), P. S. – pracownika firmy (...) z o.o. (k.17-19), K. P. (1)- pracownika Spółki (...) S.A. (k.33-34) oraz K. P. (2) – pracownika (...) Bank p.lc. (k.58) Sąd podzielił w całości. Świadkowie opisali sposób zawierania umów o pożyczkę w firmach, które reprezentowali oraz wskazali wysokość poniesionej szkody. Informacje, które podawali opierali na danych z systemów informatycznych i dokumentach. Informacje podawane przez świadków znajdują potwierdzenie w dokumentach w postaci umów i wniosków o udzielenie pożyczki.

Pozostałe dowody w postaci głównie umów i wniosków o pożyczkę, nie były kwestionowane przez strony i nie budziły wątpliwości Sądu.

W toku postępowania przygotowawczego w związku z wątpliwościami co do stanu poczytalności oskarżonego J. B., przeprowadzono dowód z opinii sądowo – psychiatrycznej.

Z opinii sądowo – psychiatrycznej wynika, iż J. B. nie zdradza objawów choroby psychicznej, stwierdza się zaś upośledzenie umysłowe lekkiego stopnia, organiczne uszkodzenie ośrodkowego układu nerwowego i zespół uzależnienia spowodowany używaniem alkoholu. Stwierdzone u J. B. objawy organicznego uszkodzenia ośrodkowego układu nerwowego nie są znacznie nasilone i nie mają znaczącego wpływu na ocenę poczytalności w czasie czynów. W opinii wskazano, iż J. B. mimo upośledzenia umysłowego dostatecznie rozumie podstawowe normy postępowania – wobec tego w czasie popełnienia zarzucanych mu czynów miał w pełni zachowaną zdolność rozpoznania ich znaczenia i pokierowania swoim postępowaniem. Warunki z art. 31 § 1 i 2 kk nie zachodzą (opinia k. 117-118).

W trakcie procedowania przed Sądem, obrońca oskarżonego przedłożył kserokopię badania psychologicznego z dnia 17.06.2016 r. z którego wynikało, iż sprawność intelektualna J. B. jest na poziomie upośledzenia umysłowego w stopniu umiarkowanym.

W związku z powyższym, celem usunięcia wątpliwości, Sąd dopuścił ponowny dowód z opinii dwóch biegłych lekarzy psychiatrów L. G., M. S. oraz biegłego psychologa I. K..

Biegli stwierdzili, iż J. B. nie cierpi na chorobę psychiczną. Stwierdzili u oskarżonego cechy upośledzenia umysłowego w stopniu lekkim oraz zespół uzależnienia spowodowanego używaniem alkoholu. Z badania sądowo-psychologicznego dokonane przez biegłego psychologa, wynika że aktualna sprawność intelektualna oskarżonego mieści się w granicach upośledzenia umysłowego w stopniu lekkim. Iloraz inteligencji wyniósł u niego II równy 60 w Skali W.. Biegli wskazali, iż w stanie psychicznym za rozpoznaniem u oskarżonego cech upośledzenia umysłowego w stopniu lekkim przemawiają zwolnienie toku myślenia, upośledzenie myślenia abstrakcyjnego, nieznaczne stępienie afektu, nieznaczne stopnia zaburzenia uwagi oraz pamięci, deficyt intelektu, przy czym jego poziom intelektualny mieści się w granicach upośledzenia umysłowego w stopniu lekkim.

Zdaniem biegłych, zrozumienie znaczenia czynów przez oskarżonego, o które jest oskarżony, nie przekraczało jego sprawności intelektualnej. W okresach inkryminowanych nie występowały u oskarżonego zaburzenia psychotyczne, czy jakościowe zaburzenia świadomości. Zdaniem biegłych ewentualne spożycie alkoholu przez oskarżonego w okresach inkryminowanych, spowodowało powstanie u oskarżonego w tym czasie stanów upojenia alkoholowego prostego. W chwili czynów u oskarżonego zdolność do rozpoznania znaczenia czynów oraz zdolność do pokierowania swoim postępowaniem, nie była zaburzona w rozumieniu art. 31 § 1 i § 2 kk (opinia k. 186-189).

Swoje stanowisko biegli podtrzymali przed Sądem. Na rozprawie odnieśli się do sprzeczności, jakie ujawniły się po przedłożeniu przez obronę opinii do sprawy cywilnej sygn. akt. I C 725/17, w której biegła rozpoznała u J. B. upośledzenie umysłowe w stopniu umiarkowanym (opinia k. 196-199).

L. G. podkreślił, iż w wyniku przeprowadzonych badań, iloraz inteligencji oskarżonego kształtuje się na poziomie 60 i rozpoznano u wymienionego upośledzenie umysłowe w stopniu lekkim, bowiem iloraz inteligencji 69 – 50 wskazuje na zakres upośledzenia w stopniu lekkim. Biegły wskazał, iż ostateczną diagnozę stawiają biegli psychiatrzy. Biegły opisał sposób przeprowadzania badania sądowo – psychiatrycznego, które jest decydującym badaniem, wskazując jednocześnie, iż badanie psychologiczne jest tylko dodatkowe. Zakres upośledzenia miałby wpływ na zdolność rozpoznania znaczenia czynu. Biegły wskazał, iż gdyby oskarżony był upośledzony w stopniu umiarkowanym, to byłby niemożliwy do nawiązania z nim kontakt. Taka osoba nie byłaby w stanie wypełnić testu, którego wynik wykazał iloraz inteligencji na poziomie 60 (k.215-215v).

Biegła I. K. potwierdziła, iż oskarżony został poddany badaniom testowym, w wyniku których oskarżony uzyskał iloraz inteligencji na poziomie 60, co wskazuje na upośledzenie umysłowe w stopniu lekkim. Dodała, iż badanie testowe nie jest jedynym wskaźnikiem służącym określeniu intelektu badanego Oskarżony ukończył szkołę specjalną, przeznaczoną dla osób z lekkim upośledzeniem umysłowym. Biegła potwierdziła, iż oskarżony ma deficyty intelektualne, nie nauczył się liter, ale intelektu nie ocenia się tylko na podstawie umiejętności pisania i czytania. U oskarżonego występują deficyty intelektualne, ale po badaniach, rozmowach i testach doszli do wniosku, że oskarżony jest upośledzony w stopniu lekkim.

Biegła podała, iż zastosowali powszechnie używane metody do badania ilorazu inteligencji tj. test. Podkreśliła również, iż oskarżony podał, że nie umie pisać i czytać, ale według niej zdaje sobie sprawę, że branie umów i ich niespłacanie jest czynem zabronionym i zna podstawowe normy prawne. Podała, iż mógł nie zrozumieć szeregu sformułowań zawartych w umowach, ale każdy człowiek może ich nie rozumieć, bo są bardzo skomplikowane. Odnosząc się do opinii sporządzonej do postępowania cywilnego, biegła wskazała, iż podczas testu, oskarżony uzyskał większy iloraz inteligencji, tj. na poziomie 66. Osoba o umiarkowanym stopniu upośledzenia nie wypełniłaby testu na poziomie osoby z lekkim upośledzeniem umysłowym (k.215v-216).

Opinie ustne, jak i pisemne wydane w niniejszym postępowaniu Sąd w pełni podzielił, nie znajdując podstaw do ich zakwestionowania, bowiem zostały sporządzone w sposób fachowy, wnikliwy i rzetelny. Biegli wyjaśnili w sposób jasny i logiczny swoje stanowisko, wskazali na różnice między opiniami i wyjaśnili w sposób przekonujący, dlaczego nie rozpoznali u oskarżonego upośledzenia w stopniu umiarkowanym. Sąd w całości podzielił ustalenia i wnioski płynące z opinii biegłych lekarzy psychiatrów i biegłego psychologa.

Przestępstwo oszustwa może być popełnione tylko umyślnie, z zamiarem bezpośrednim, kierunkowym, obejmującym cel i sposób działania sprawcy. Przestępstwo oszustwa określone w art. 286 § 1 kk polega na doprowadzeniu innej osoby do niekorzystnego rozporządzenia własnym lub cudzym mieniem za pomocą wprowadzenia jej w błąd albo wyzyskania błędu lub niezdolności do należytego pojmowania przedsiębranego działania w celu osiągnięcia korzyści majątkowej. Wprowadzenie w błąd oznacza zachowanie prowadzące do wywołania (powstania) u danej osoby błędu, a więc fałszywego odzwierciedlenia rzeczywistości w świadomości tej osoby. Kodeks karny nie określa sposobów, przy pomocy których można wprowadzić daną osobę w błąd – należy więc przyjąć, że zachowanie sprawcy w tym zakresie może przybrać dowolną formę, jeżeli tylko finalnie doprowadzi do powstania rozbieżności między świadomością osoby rozporządzającej mieniem, a rzeczywistym stanem rzeczy. Wprowadzenie w błąd musi dotyczyć okoliczności istotnych, a więc takich, które miały wpływ na podjęcie przez pokrzywdzonego decyzji o rozporządzeniu mieniem, w tym zwłaszcza okoliczności powodującej, że dokonane przez niego rozporządzenie mieniem ma charakter niekorzystny. Jednocześnie, między owym wprowadzeniem w błąd, a następującym po nim niekorzystnym rozporządzeniem mieniem musi zachodzić związek przyczynowy.

Jest to przestępstwo kierunkowe, albowiem sprawca już w chwili podjęcia działania musi chcieć doprowadzić do niekorzystnego rozporządzenia mieniem w celu osiągnięcia korzyści majątkowej. Do przypisania tego przestępstwa konkretnej osobie nie wystarczy więc sam fakt, iż przewidywała ona lub godziła się z możliwością wyrządzenia szkody w toku prowadzonej przez siebie działalności, lecz należy wykazać, iż od samego początku chciała ona popełnienia przestępstwa, a całe jej zachowanie nakierowane było na wyłudzenie pieniędzy, towarów bądź usług.

Wskazać przy tym, należy iż przepis art. 286 § 1 kk nie wymaga, aby dla wprowadzenia w błąd sprawca podejmował szczególne czynności, polegające na działaniu podstępny lub chytrym. Dla uznania, że mamy do czynienia z wprowadzeniem w błąd, wystarczające jest każde, jakiegokolwiek działanie, które może doprowadzić do powstania błędnego wyobrażenia o rzeczywistości u osoby rozporządzającej mieniem (por. postanowienie SN z dnia 26 czerwca 2003 r., V KK 324/02, LEX nr 80291).

Zachowanie oskarżonego potwierdza, że wyczerpał on wszystkie znamiona występku z art. 286§1 kk. Wprowadzenie w błąd dotyczyło istotnej okoliczności tj. wynagrodzenia jakie otrzymywał i jego możliwości spłacenia pożyczek, gdyby bowiem pokrzywdzone firmy udzielające pożyczek wiedziały, że oskarżony faktycznie utrzymuje się z zasiłku w wysokości 604 złotych i w związku z tym nie będzie miał faktycznej możliwości spłacenia pożyczek, nie doszłoby do pozytywnego rozpatrzenia jego wniosków o pożyczkę.

Zatem zachowanie oskarżonego J. B. poprzez podanie nieprawdziwych danych przy zawieraniu umów kredytowych, co do okoliczności jego zatrudnienia oraz dochodów uzyskiwanych, co było warunkiem uzyskania kredytów ukierunkowane było na otrzymanie kredytu, a tym samym osiągnięcie korzyści majątkowej, poprzez wprowadzenie pokrzywdzonych firm w błąd.

W ocenie Sądu, oskarżony już w chwili składania wniosków o udzielenie pożyczek nie miał zamiaru ich spłacenia. Świadczą o tym jego wyjaśnienia złożone w postępowaniu przygotowawczym. Ponadto nie sposób przyjąć, że oskarżony z zasiłku w wysokości 604 złotych byłby w stanie uiszczać raty 4 pożyczek jednocześnie. Oskarżony doskonale zdawał sobie sprawę z faktu, iż otrzymuje jedynie niski zasiłek, a biorąc pożyczki nie miał zamiaru wywiązać się z przedmiotowych umów. Zamiar bezpośredni oskarżonego obejmował więc zarówno cel, jak i sam sposób działania, zmierzający do zrealizowania tego celu. Nie ulega wątpliwości, że oskarżony, od początku działał w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, miał zamiar doprowadzenia pokrzywdzonych instytucji udzielającej pożyczek do niekorzystnego rozporządzenia mieniem, nie zamierzał spłacać zaciągniętych pożyczek. Jego zachowanie w chwili dokonywania przestępstwa wskazywało na bezkrytyczne podejście do swojego postępowania.

Konkludując należy stwierdzić, iż kompleksowa ocena całości materiału dowodowego zgromadzonego w przedmiotowej sprawie, dokonana w świetle zasad logicznego rozumowania, doświadczenia życiowego i wskazań wiedzy, w ocenie Sądu pozwoliła na niewątpliwe stwierdzenie sprawstwa i winy oskarżonego w zakresie zarzucanych mu czynów.

Sąd dokonał zmiany kwalifikacji prawnej czynów z pkt I i II a/o w ten sposób, iż zakwalifikował je jako wypadki mniejszej wagi, w szczególności z uwagi na wartość wyrządzonej szkody.

Sąd wymierzył J. B. za czyny z pkt. I, II i III a/o uznając, że jest to ciąg przestępstw określony w art. 91§1 kk, przy zastosowaniu art. 37a k.k. karę 1 roku i 4 miesięcy ograniczenia wolności z obowiązkiem wykonywania nieodpłatnej, kontrolowanej pracy na cele społeczne w wymiarze po 30 godzin miesięcznie, zaś za czyn z pkt IV a/o karę 4 miesięcy ograniczenia wolności z obowiązkiem wykonywania nieodpłatnej, kontrolowanej pracy na cele społeczne w wymiarze po 30 godzin miesięcznie.

W oparciu o przywołane przepisy w wyroku, orzekł karę łączną 1 roku i 2 miesięcy ograniczenia wolności z obowiązkiem wykonywania nieodpłatnej, kontrolowanej pracy na cele społeczne w wymiarze po 30 godzin miesięcznie.

Wymierzając oskarżonemu kary jednostkowe, jak również karę łączną, Sąd w pierwszym rzędzie miał na uwadze znaczny stopień społecznej szkodliwości przypisanych mu czynów, a w szczególności rodzaj i charakter naruszonego dobra. Ponadto wziął pod uwagę rozmiary wyrządzonej szkody, wielość popełnionych czynów, których dokonał z niskich pobudek w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, którą przeznaczył na alkohol i papierosy. Jako okoliczność obciążająca Sąd uznał również wcześniejszą karalność oskarżonego (karta karna k. 213).

Orzeczonej kary ograniczenia wolności oraz ilości godzin do odpracowania w stosunku miesięcznym, będzie miała tę zaletę, że w związku z popełnionymi czynami oskarżony dozna odczuwalnych utrudnień w codziennym funkcjonowaniu.

W ocenie Sądu orzeczonej kary spełni swe cele zapobiegawcze i wychowawcze, ponadto wpłynie na oskarżonego w ten sposób, aby w przyszłości powstrzymywał się on od podobnego typu zachowań, uzmysławiając ich szkodliwość. Orzeczonej kary będzie zgodna ze społecznym poczuciem sprawiedliwości i w sposób prawidłowy ukształtuje świadomość prawną społeczeństwa. Z opinii psychiatrycznej wynika, że stan zdrowia oskarżonego pozwala na orzeczenie kary ograniczenia wolności poprzez wykonywanie pracy na cele społeczne (opinia k. 189).

Zdaniem Sądu orzeczonej kary jest wyważona i sprawiedliwa, nie może być uznana za rażącą swoją łagodnością, czy też surowością. Sąd orzekł karę realną w tych warunkach do wykonania, uznając jednocześnie, że kara pozbawienia wolności, w okolicznościach przedmiotowej sprawy, rażąco przekraczałaby potrzeby resocjalizacyjne wobec tego konkretnego sprawcy. Sąd uznał, że nie jest konieczne wymierzanie kary pozbawienia wolności, by osiągnięte zostały cele postępowania i cele kary.

Sąd orzekł również wobec oskarżonego obowiązek naprawienia szkody na rzecz pokrzywdzonych firm zgodnie z ich wnioskami.

Obowiązek naprawienia szkody spełni nie tylko funkcję kompensacyjną, ale również zaspokoi społeczne poczucie sprawiedliwości, gdyż usunięcie szkody spowodowanej przestępstwem jest jednym z podstawowych jej wymogów. Spełni również istotne walory wychowawcze – unaocznia sprawcy rezultat jego własnych czynów.

W punkcie V wyroku orzeczono zwrot organom uprawnionym dowodów rzeczowych w postaci oryginałów przedmiotowych umów.

Na podstawie powołanych przepisów, Sąd orzekł o wynagrodzeniu za obronę oskarżanego wykonywaną z urzędu.

Uwzględniając sytuację majątkową oskarżonego, który otrzymuje się jedynie z niskiego zasiłku, zwolnił go od zapłaty kosztów sądowych w całości.